

V Bruselu dne 6.11.2013
COM(2013) 762 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Provádění směrnice o energetické účinnosti – pokyny Komise

{SWD(2013) 445 final}
{SWD(2013) 446 final}
{SWD(2013) 447 final}
{SWD(2013) 448 final}
{SWD(2013) 449 final}
{SWD(2013) 450 final}
{SWD(2013) 451 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Provádění směrnice o energetické účinnosti – pokyny Komise

1. ÚVOD

Evropa si nemůže dovolit plýtvat energií. Dosažení účinného využívání energie v Evropě je cílem EU již po řadu let a opakovaně ho podporují hlavy států a předsedové vlád EU.

V roce 2007 přijala Evropská rada ambiciózní cíle v oblasti energetiky a změny klimatu do roku 2020: snížit emise skleníkových plynů o 20 %, zvýšit podíl obnovitelné energie na 20 % a dosáhnout 20% zlepšení energetické účinnosti¹.

Uvedené cíle byly znovu potvrzeny ve strategii Evropa 2020², kterou sdílí evropské orgány, členské státy a sociální partneři. Ti všichni se budou podílet na tom, aby EU podnikla kroky potřebné k dosažení cílů strategie Evropa 2020.

Z prognóz v roce 2010³ vyplynulo, že cíl EU v oblasti energetické účinnosti nebude splněn, a že jsou tedy zapotřebí nová opatření na evropské i vnitrostátní úrovni. S cílem tuto situaci řešit Komise v roce 2011 předložila návrh směrnice o energetické účinnosti. Návrh byl založen na zkušenostech získaných v různých oblastech, zejména v oblasti energetické náročnosti budov, energetických služeb a kombinované výroby tepla a elektřiny. Společným jmenovatelem těchto oblastí je, že v nich stále existuje velký potenciál pro zlepšení energetické účinnosti, a návrh tudíž vycházel ze skutečnosti, že většiny požadovaných úspor energie by se dalo dosáhnout zlepšením energetické účinnosti (tj. využíváním menšího množství energie pro rovnocennou úroveň hospodářských činností či služeb). Obecným cílem návrhu bylo významně přispět ke splnění cíle EU v oblasti energetické účinnosti do roku 2020, jakož i stanovit společný rámec na podporu energetické účinnosti v Unii po roce 2020. Uvedený návrh byl nakonec dne 25. října 2012 přijat oběma spolutvárci právních předpisů jakožto směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU⁴.

2. SMĚRNICE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

Směrnice o energetické účinnosti byla vyhlášena v Úředním věstníku dne 14. listopadu 2012 a vstoupila v platnost dne 4. prosince 2012. Členské státy ji musí provést do 5. června 2014 (kromě určitých ustanovení, u nichž je stanoveno jiné datum provedení⁵).

Směrnice zavádí právně závazná opatření, která mají povzbudit úsilí členských států o účinnější využívání energie ve všech fázích energetického řetězce, od přeměny energie přes její distribuci po konečnou spotřebu. Nejdůležitější požadavky směrnice, pokud jde o budoucí energetické politiky, jsou stručně popsány níže.

Za prvé směrnice o energetické účinnosti v zájmu posílení politických závazků, které členské státy učinily v rámci strategie EU 2020, poprvé jasně definuje a kvantifikuje cíl EU v oblasti

¹ Tento cíl však na rozdíl od ostatních dvou nebyl převeden do podoby právně závazného nástroje.

² KOM(2010) 2020 v konečném znění.

³ Posouzení dopadů plánu energetické účinnosti (SEK/2011/277).

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES (o určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie) a 2010/30/EU (o energetických štítcích a normalizovaných informacích o výrobku) a o zrušení směrnic 2004/8/ES (o podpoře kombinované výroby tepla a elektřiny) a 2006/32/ES (o energetické účinnosti u konečných spotřebitelů a energetických službách).

⁵ Viz čl. 28 odst. 1.

energetické účinnosti, totiž že „v roce 2020 nesmí být spotřeba primární energie Unie vyšší než 1 474 Mtoe⁶ nebo konečná spotřeba energie vyšší než 1 078 Mtoe“⁷. S přistoupením Chorvatska dne 1. července 2013 byly tyto cíle upraveny na „spotřebu primární energie Unie vyšší než 1 483 Mtoe nebo konečnou spotřebu energie vyšší než 1 086 Mtoe“.

Úplné a řádné provedení směrnice bude hrát důležitou roli při dosahování 20% cíle v oblasti energetické účinnosti v rámci strategie EU 2020, který pak bude podkladem evropského rámce politiky pro klima a energetiku do roku 2030, který popisuje zelená kniha COM(2013) 169 final. Posouzení pokroku, pokud jde o orientační vnitrostátní cíle v oblasti energetické účinnosti stanovené členskými státy v souladu s článkem 3 směrnice o energetické účinnosti, přispěje k diskusi o tom, jaké druhy cílů a na jaké úrovni by mohly být vhodné pro rok 2030.

Směrnice o energetické účinnosti rovněž požaduje, aby členské státy stanovily orientační vnitrostátní cíle v oblasti energetické účinnosti pro rok 2020, které mohou být založeny na různých ukazatelích (spotřeba primární energie či konečná spotřeba energie, nebo úspory primární energie či úspory v konečné spotřebě energie, nebo energetická náročnost). Členské státy byly povinny tyto cíle a jejich promítnutí do spotřeby primární energie a konečné spotřeby energie v roce 2020 oznámit Komisi do 30. dubna 2013, a to buď jako součást národních programů reforem, nebo v samostatném sdělení⁸.

Tyto informace byly zapracovány do procesu evropského semestru⁹ a představují jeden z hodnocených prvků při posuzování, jak pravděpodobné je dosažení celkového cíle EU do roku 2020 a do jaké míry úsilí jednotlivých států odpovídá společnému cíli. Orientační vnitrostátní cíle již oznámily všechny členské státy, i když dva je dosud neoznámily ve formátu vyžadovaném směrnicí. Orientační vnitrostátní cíle v oblasti energetické účinnosti ve svém souhrnu ukazují, že členské státy plánují do roku 2020 dosáhnout pouze zhruba 16,4% úspory primární energie a 17,7% úspory v konečné spotřebě energie, nedosahují tedy 20 % nutných k dosažení celkového cíle EU¹⁰. Pro spolehlivější výsledky však bude třeba provést detailnější hodnocení, které by zahrnovalo cíle všech členských států, výsledky energetických modelů a začlenění dalších nástrojů politiky, jež se v současnosti připravují. V souladu s čl. 3 odst. 2 a čl. 24 odst. 7 směrnice musí Komise předložit své posouzení pokroku při plnění cíle v oblasti energetické účinnosti do roku 2020 Evropskému parlamentu a Radě do 30. června 2014.

Směrnice dále požaduje, aby členské státy do 30. dubna 2014 zavedly a zveřejnily své dlouhodobé strategie pro renovaci budov. Jedná se o povinnost zásadního významu, neboť téměř 40 % konečné spotřeby energie připadá na obytné domy, veřejné a soukromé kancelářské budovy, obchody a jiné budovy. Veřejný sektor musí jít příkladem – každý rok by měla být renovována 3 % budov ve vlastnictví a užívání ústředních vládních institucí na úroveň, kterou členský stát stanovil v rámci směrnice o energetické náročnosti budov¹¹. Vůdčí roli veřejného sektoru uznávají rovněž ustanovení směrnice o energetické účinnosti týkající se veřejných zakázek, která požadují, aby ústřední vládní instituce za jistých podmínek nakupovaly výrobky, služby a budovy s nejvyšší energetickou účinností.

⁶ Mtoe = milion tun ropného ekvivalentu.

⁷ Aktualizované hodnoty zohledňující přistoupení Chorvatska k Evropské unii dne 1. července 2013.

⁸ Seznam vnitrostátních cílů a hodnocení naleznete ve sdělení Komise (COM(2013) xxx final) o „celkovém pokroku v plnění cílů EU v oblasti energetické účinnosti“.

⁹ Zejména v dokumentu COM(2013) 350 final a v tematickém informačním listu *CÍLE STRATEGIE EVROPA 2020: změna klimatu a energetika*.

¹⁰ V případě dvou členských států (Slovenska a Chorvatska), které neposkytly informace o tom, jak se jejich cíle promítnou do spotřeby primární energie a konečné spotřeby energie v roce 2020, byly k výpočtu použity historické údaje o jejich spotřebě energie v roce 2010 (http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/reporting_en.htm).

¹¹ Článek 4 směrnice 2010/31/EU.

Členské státy musí zajistit, aby se v období 2014–2020 realizoval určitý objem úspor energie na úrovni konečného uživatele buď vytvořením systému povinného zvyšování energetické účinnosti, nebo prostřednictvím alternativních politických opatření.

Vzhledem k významnému potenciálu úspor energie v podnicích všech kategorií a druhů se všechny podniky vyzývají k provádění energetických auditů, které jsou jednou za čtyři roky povinné pro všechny s výjimkou malých a středních podniků. Členské státy mají vypracovat programy, jejichž cílem je stimulovat malé a střední podniky, aby energetické audity absolvovaly, a informovat o přínosech těchto auditů domácnosti. Díky identifikaci možností úspory energie budou energetické audity rovněž základem pro rozvoj trhu energetických služeb.

Informace o spotřebě energie mají zásadní význam pro informovaná rozhodnutí spotřebitelů o dodávkách a využívání energie. Směrnice proto obsahuje podrobné požadavky na měření spotřeby a vyúčtování pro konečné zákazníky.

Přibližně 30 % primární energie v EU využívá odvětví energetiky, především pro přeměnu energie na elektřinu a teplo a pro distribuci. Směrnice proto usiluje o maximalizaci účinnosti distribuční sítě a infrastruktury, chce umožnit a podpořit reakci na poptávku a zavádí povinnosti a motivační prvky, které mají posílit využívání vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a dálkového vytápění a chlazení.

Energetická účinnost je z hlediska nákladů a přínosů jedním z nejefektivnějších způsobů, jak zlepšit zabezpečení dodávek energie a snížit emise skleníkových plynů a jiných znečišťujících látek. Energetický systém i společnost jako celek musí svou energetickou účinnost výrazně zvýšit. Zvýšení energetické účinnosti je prioritou všech scénářů dekarbonizace předložených v energetickém plánu do roku 2050, a proto bychom se měli nadále primárně zaměřovat na energetickou účinnost i v této souvislosti.

Z analýzy trendů klíčových ukazatelů vyplývá, že při silných politikách energetické účinnosti a plném provedení směrnice o energetické účinnosti by EU mohla být na dobré cestě ke splnění svého cíle v roce 2020. Pokud se to podaří, náklady na energii evropských domácností a podniků by každoročně až do roku 2020 klesaly přibližně o 38 miliard EUR, nutné investice do výroby a distribuce energie by se snížily asi o 6 miliard EUR a realizovaly by se investice ve výši zhruba 24 miliard EUR na zlepšení obytných a kancelářských budov, což by přineslo lepší konkurenceschopnost našeho průmyslu a vytvořilo nová lokální pracovní místa.

3. PRACOVNÍ DOKUMENTY ÚTVARŮ KOMISE OBSAHUJÍCÍ PODROBNĚJŠÍ POKYNY K USTANOVENÍM SMĚRNICE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

Ustanovení směrnice musí být provedena do vnitrostátního práva do 5. června 2014. Pokud jde o článek 7, musí členské státy Komisi zaslat svá plánovaná politická opatření do 5. prosince 2013. Využití alternativního přístupu v čl. 5 odst. 6 a výjimek z požadavků čl. 14 odst. 5 musí být Komisi oznámeno do 31. prosince 2013.

Jelikož energetická účinnost závisí na řadě akcí malého rozsahu, obsahuje směrnice o energetické účinnosti komplexní a podrobná ustanovení, která často mají vysoce technickou povahu. Komise usiluje o těsnou spolupráci s členskými státy na provádění směrnice do vnitrostátního práva a jejím účinném uplatňování, a za tímto účelem připravila sedm pracovních dokumentů útvarů Komise, v nichž se podrobněji vysvětluje, jak by se podle názoru útvarů Komise měla některá ustanovení směrnice chápat a jak je nejlépe provést. Tyto pracovní dokumenty nemění právní účinky směrnice a není jimi dotčen závazný výklad směrnice poskytnutý Soudním dvorem. Dokumenty se zabývají prvky směrnice, které jsou

z právního hlediska složité, jsou náročné na provedení do vnitrostátního práva a mají velký potenciál, pokud jde o dopad na energetickou účinnost. Týkají se článků 5 až 11, 14 a 15 směrnice, které zahrnují ustanovení o budovách ústředních vládních institucí, zadávání veřejných zakázek, povinném zvyšování energetické účinnosti a alternativních opatřeních, energetických auditech, měření a vyúčtování, kombinované výrobě tepla a elektřiny a rozvodných sítích a reakci na poptávku. Je třeba poznamenat, že směrnice o energetické účinnosti obsahuje minimální požadavky a že v souladu s čl. 1 odst. 2 mohou členské státy zavést přísnější opatření slučitelná s právem Unie.

Podrobné pracovní dokumenty útvarů Komise budou připojeny k tomuto sdělení, krátké shrnutí hlavních problémů je uvedeno níže.

Vzhledem k tomu, že plné provedení směrnice o energetické účinnosti do vnitrostátního práva vyžaduje dlouhodobé plánování, Komise toto sdělení a doprovodné pracovní dokumenty zveřejňuje s předstihem před koncem lhůty pro provedení směrnice.

3.1. Pokyny k článku 5 (příkladná úloha budov ústředních vládních institucí)

Článek 5 požaduje, aby ústřední vládní instituce členských států každoročně renovovaly 3 % celkové podlahové plochy budov ve svém vlastnictví a užívání, které nesplňují minimální požadavky energetické účinnosti stanovené podle směrnice 2010/31/ES o energetické náročnosti budov tak, aby dosahovaly alespoň úroveň účinnosti stanovené podle uvedené směrnice. Členské státy musí do 31. prosince 2013 vypracovat a zpřístupnit veřejnosti soupis všech příslušných budov ústředních vládních institucí. Renovuje-li členský stát více než 3 % celkové podlahové plochy budov ústředních vládních institucí, může nadbytek započítat v jakémkoliv ze tří předchozích nebo následujících let. Jako alternativu k požadavku renovovat 3 % podlahové plochy budov ústředních vládních institucí mohou členské státy přijmout jiná nákladově efektivní opatření, jimiž by se v budovách ústředních vládních institucí dosáhlo alespoň rovnocenné úrovně úspor energie. Objem úspor energie vyžadovaných v rámci alternativního postupu je kumulativní, což znamená, že členské státy musí dosáhnout celkového objemu ročních úspor energie za celé období od roku 2014 do roku 2020, bez ohledu na úspory, jichž bylo dosaženo v každém jednotlivém roce uvedeného období. Členské státy mohou pro stanovení požadované úrovně úspor používat odhady.

Pro určení rozsahu povinnosti podle článku 5 je zásadní definice „ústředních vládních institucí“ uvedená v čl. 2 odst. 9 směrnice o energetické účinnosti. „Ústředními vládními institucemi“ se rozumí „veškeré správní útvary, jejichž pravomoci se vztahují na celé území členského státu“. Vedle této definice mohou členské státy konzultovat přílohu IV směrnice o zadávání veřejných zakázek¹², která obsahuje seznam ústředních vládních orgánů ve všech členských státech, jakož i definici ústředních vládních institucí obsaženou v pokynech k nařízení Rady (ES) č. 479/2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku. Pro členské státy s federálním uspořádáním je relevantní poslední věta 17. bodu odůvodnění směrnice o energetické účinnosti.

Pracovní dokument týkající se článku 5 uvádí možná kritéria a odkazy pro určení toho, na které budovy se tato povinnost vztahuje. Nabízí rovněž konkrétní příklady, jak by se mohl stanovit a splnit 3% cíl pro renovace i povinnost v rámci alternativního přístupu.

3.2. Pokyny k článku 6 (nakupování veřejnými subjekty)

Směrnice o zadávání veřejných zakázek 2004/18/ES stanoví rámec pro zadávání zakázek a jejím cílem je zajistit zásady, jako je spravedlivá hospodářská soutěž a co nejehospodárnější využívání peněz daňových poplatníků. Definici toho, co musí být předmětem nákupu,

¹² Směrnice 2004/18/ES.

ponechává na zvláštních právních předpisech, jako je směrnice o energetické účinnosti. Článek 6 směrnice o energetické účinnosti požaduje, aby za určitých podmínek ústřední vládní instituce nakupovaly výrobky, služby a budovy s vysokou energetickou účinností vymezené prostřednictvím legislativních aktů EU, jako je směrnice o označování energetické účinnosti štítky¹³ a doplňující nařízení v přenesené pravomoci, směrnici o ekodesignu¹⁴ a její prováděcí předpisy, směrnice o energetické náročnosti budov nebo program Energy Star. Seznam požadavků na energetickou účinnost stanovených v těchto aktech EU obsahuje příloha III směrnice o energetické účinnosti.

Pracovní dokument útvarů Komise objasňuje příslušná ustanovení aktů EU uvedených v příloze III ve vztahu k veřejným zakázkám. Také zde má definice „ústředních vládních institucí“ zásadní význam pro posouzení rozsahu povinností zadávání veřejných zakázek.

Povinnost zadávání veřejných zakázek je podmíněna prvky, jako je například nákladová účinnost, technická vhodnost a udržitelnost v širším smyslu. Pracovní dokument podává vysvětlení těchto „podmíněností“, například jaký je rozdíl mezi nákladovou efektivností životního cyklu a hospodářskou proveditelností a za jakých okolností by je členské státy mohly uplatnit. Uvádí rovněž možná kritéria, na jejichž základě by členské státy mohly určit, na které subjekty se povinnosti zadávání veřejných zakázek vztahují.

3.3. Pokyny k článku 7 (povinné zvyšování energetické účinnosti a alternativní opatření)

Ustanovení článku 7 odpovídají za celou polovinu úspor energie, jichž by směrnice o energetické účinnosti měla dosáhnout. Článek je komplikovaný a některá ustanovení¹⁵ by se měla začít používat před koncem lhůty pro provedení směrnice do vnitrostátního práva.

Tento článek vyžaduje, aby členské státy vytvořily systémy povinného zvyšování energetické účinnosti nebo použily alternativní opatření s cílem dosáhnout určité cílové výše úspor energie u konečných spotřebitelů. Úspory energie, jichž má být dosaženo pomocí systémů povinného zvyšování energetické účinnosti a alternativních opatření podle odstavce 9, musí být alespoň rovnocenné těm, jaké by všichni distributoři energie nebo všichni maloobchodní prodejci energie každý rok od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020 dosáhli při nových úsporách ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie konečným zákazníkům vypočteného na základě průměrného prodeje během let 2010, 2011 a 2012. Pracovní dokument útvarů Komise popisuje, jak by se tento celkový cílový objem kumulativních a nových energetických úspor, jichž má být v povinném období 2014–2020 dosaženo, měl vypočítat, a objasňuje, které statistické datové soubory by se k tomu mohly využít. Členské státy dále mohou tento objem snížit až o 25 % využitím čtyř zvláštních možností, konkrétně nižší mírou úspor, částečným nebo úplným vynětím odvětví zapojených do systému pro obchodování s emisními povolenkami, umožněním určitých úspor na straně nabídky nebo započtením úspor energie z včasných opatření zavedených od 31. prosince 2008, jejichž dopad bude pokračovat i v roce 2020. Pracovní dokument vysvětluje, jak lze tyto možnosti stanovené v čl. 7 odst. 2 využít.

Pracovní dokument útvarů Komise uvádí příklady druhů politických opatření a následných úspor energie, které lze vzít v úvahu. Upozorňuje rovněž na metody a zásady uvedené v příloze V směrnice, které je třeba při výpočtu úspor energie dodržovat.

Jelikož se vyžadují „nové“ úspory, nelze pro účely článku 7 započítat vše, co kdy členské státy v oblasti energetické účinnosti u konečných uživatelů učinily. Pracovní dokument útvarů

¹³ Směrnice 2010/30/EU.

¹⁴ Směrnice 2009/125/ES.

¹⁵ Ustanovení čl. 7 odst. 9 a příloha V bod 4. Členské státy musí Komisi oznámit politická opatření, která hodlají přijmout, do 5. prosince 2013.

Komise objasňuje, že úspory energie získané z jednotlivých akcí v rámci povinného období (tj. od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020) lze zahrnout i v případě, že politické opatření, které k dané akci vedlo, bylo přijato/zavedeno před 1. lednem 2014. Pokud jde o transpozici a provádění, musí členské státy do 5. prosince 2013 oznámit Komisi podrobnou plánovanou, navrhovanou či právně vymezenou metodiku pro fungování svého systému povinného zvyšování energetické účinnosti, jakož i politická opatření, která plánují jako opatření alternativní.

Je třeba připomenout, že členské státy musí stanovit pravidla pro účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušení vnitrostátních ustanovení přijatých na základě tohoto článku (článek 13 směrnice o energetické účinnosti).

3.4. Pokyny k článku 8 (energetické audity a systémy hospodaření s energií)

Článek 8 ukládá členským státům dvě hlavní povinnosti: podporovat dostupnost energetických auditů pro konečné zákazníky ve všech odvětvích a zajistit, aby podniky, které nejsou malými a středními podniky, musely alespoň každé čtyři roky absolvovat energetický audit. Audity musí být nákladově efektivní a musí být prováděny kvalifikovanými/akreditovanými odborníky nebo kontrolovány nezávislými orgány.

Směrnice o energetické účinnosti definuje „malé a střední podniky“ odkazem na doporučení Komise 2003/361/ES a pracovní dokument útvarů Komise vysvětluje prvky definice uvedené v tomto doporučení (méně než 250 zaměstnanců, roční obrat nepřesahující 50 milionů EUR a/nebo celková roční bilance nepřesahující 43 milionů EUR). Pro definici „zaměstnanců“ se použijí vnitrostátní pracovní právní předpisy. Pracovní dokument uvádí, že podle definice EU musí podnik v dané zemi určit, zda je partnerským nebo propojeným podnikem vůči podniku v jiné zemi. Tak tomu je v případě, kdy daný podnik drží více než 25 % kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku¹⁶ (nebo naopak), a v takovém případě je pro určení, zda se jedná o malý nebo střední podnik, třeba vzít v úvahu celkový počet zaměstnanců partnerských nebo propojených podniků.

Pro použití této definice v praxi je například nutné vzít v úvahu konsolidované údaje týkající se každého podniku, včetně podniků v jiných členských státech a mimo Evropu, aby se zajistilo použití harmonizované definice a přístupu v celé EU. Pracovní dokument útvarů Komise uvádí příklady opatření, jako jsou rejstříky malých a středních podniků, veřejné rejstříky podniků podle velikosti atd., které by se mohly využít při určování, na které podniky se povinnost energetického auditu vztahuje.

V důsledku toho může být nutné, aby malé pobočky v jednom členském státě absolvovaly každé čtyři roky energetický audit, neboť nespádají do definice malých a středních podniků, a tudíž se řadí do kategorie podniků velkých. Neměla by se v tom však spatřovat nadměrná zátěž nebo nepřiměřený požadavek¹⁷, jednak proto, že tyto podniky mohou provádět systémy pro hospodaření s energií, takže budou od povinnosti auditu osvobozeny, nebo mohou mít ujednání, v jejichž rámci může být pobočce pro účely auditu poskytnuta pomoc, například vlastními odborníky z mateřské společnosti; a na druhé straně proto, že takový energetický audit bude mít pravděpodobně omezenější rozsah a nižší náklady.

¹⁶ Obecně platí, že většina malých a středních podniků je *samostatná*, protože jsou buď zcela nezávislé, nebo mají s jinými podniky jedno či více menšinových partnerství (každé menší než 25 %). Pokud tento podíl tvoří nejvýše 50 %, považuje se to za vztah mezi *partnerskými* podniky. Nad touto hranicí se jedná o podniky *propojené*.

¹⁷ Příloha VI písm. d) vyžaduje, aby energetické audity byly „přiměřené“. Zásada přiměřenosti předpokládá přezkoumání toho, že legislativní nebo správní opatření či prostředek jsou vhodné a nezbytné pro dosažení určitého cíle. Soudní dvůr Evropské unie uplatňuje zásadu přiměřenosti, když porovnává legislativní opatření se soukromými zájmy, právy jednotlivce a základními svobodami.

Pracovní dokument útvarů Komise vysvětluje flexibilitu stanovenou v článku 8 pro splnění povinnosti auditu. Podle něj jsou velké podniky, které používají systémy hospodaření s energií nebo systémy environmentálního řízení, od povinnosti energetického auditu každé čtyři roky osvobozeny. Velké podniky, které provádějí energetické audity na základě dobrovolných dohod (s odpovídajícím dohledem), se považují za splňující požadavek pravidelného energetického auditu.

Pro zajištění vysoké kvality energetických auditů a systémů hospodaření s energií musí členské státy stanovit minimální požadavky na energetické audity na základě přílohy VI směrnice o energetické účinnosti a pracovní dokument uvádí praktické příklady toho, jak podrobné údaje by energetický audit měl obsahovat. Pokyny rovněž vysvětlují, jaký je vztah systémů auditu podle směrnice o energetické účinnosti k akreditaci a posuzování shody, jak je upravuje nařízení (ES) č. 765/2008.

Je třeba připomenout, že stejně jako u článku 7 musí členské státy stanovit pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních ustanovení přijatých pro energetické audity.

3.5. Pokyny k článkům 9 až 11 (měření a informace o vyúčtování)

Článek 9 vyžaduje, aby koneční zákazníci pro elektřinu, zemní plyn, dálkové vytápění a chlazení a teplou vodu byli vybaveni individuálními měřiči za konkurenceschopné ceny, které přesně zobrazují jejich spotřebu energie a poskytují informace o skutečné době použití spotřeby energie (výjimkou jsou situace, kdy to není možné z technických a finančních důvodů). Ustanovení směrnice o energetické účinnosti o měření a informacích o vyúčtování přebírají a zefektivňují některá ustanovení starší směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách (z nichž většina bude směrnicí o energetické účinnosti dne 5. června 2014 zrušena). Od 31. prosince 2016 se požadavek na vybavení konečných zákazníků pro vytápění a chlazení individuálními měřiči rozšíří na budovy s více bytovými jednotkami a víceúčelové budovy s ústředním zdrojem vytápění/chlazení nebo s dodávkami z ústředního zdroje zásobujícího více budov (výjimkou jsou situace, kdy to není možné z technických a finančních důvodů).

Pokyny vyjasňují, že článek 9 nevyžaduje zavedení inteligentních měřicích systémů (na ty se vztahují směrnice třetího balíčku 2009/72/ES a 2009/73/ES), ale upřesňuje, že pokud členské státy inteligentní měřiče zavedou, vztahují se pak na ně různé povinnosti podle čl. 9 odst. 2, např. že inteligentní měřiče musí být schopny započítat elektřinu dodanou do sítě z budovy konečného zákazníka. Stanoví rovněž, že pojem „konečný zákazník“ by mohl zahrnovat nejen osoby, které energii používají, ale také osobu nebo organizaci, jako je družstvo vlastníků v bytovém domě, která energii nakupuje společně. Článek 10 stanoví, že koneční zákazníci s tradičními měřiči by měli obvykle nejméně každých šest měsíců dostávat informace o tom, kolik jim bude účtováno za energii spotřebovanou v posledním období, a každé tři měsíce na požádání nebo v případě elektronického vyúčtování.

Pokud jsou nainstalovány inteligentní měřiče, dává článek 10 konečným zákazníkům právo na podrobné informace o jejich spotřebě energie v rámci stávající smlouvy o dodávkách za předchozí dva roky a (s výjimkami) srovnání se spotřebou typického uživatele.

Článek 11 dává konečným spotřebitelům právo dostávat vyúčtování a informace o vyúčtování za spotřebu energie bezplatně.

Je třeba připomenout, že členské státy musí stanovit pravidla pro účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušení vnitrostátních ustanovení přijatých na základě článků 9 až 11 (článek 13 směrnice o energetické účinnosti).

3.6. Pokyny k článku 14 (podpora účinnosti při dodávkách tepla a chlazení)

Článek 14 rozšiřuje oblast působnosti věcných ustanovení směrnice 2004/8/ES o podpoře kombinované výroby tepla a elektřiny a nahrazuje je. Pokyny se týkají pouze nových aspektů, které směrnice o energetické účinnosti zavádí.

Členské státy musí provést komplexní posouzení, které určí nákladově efektivní potenciál vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení, přičemž zohlední klimatické podmínky, ekonomickou proveditelnost a technickou vhodnost. Toto posouzení musí být Komisi oznámeno do 31. prosince 2015. Na základě identifikovaného potenciálu by členské státy měly přijmout opatření, jejichž cílem bude realizace nákladově efektivního potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení. V posouzení by členské státy měly poskytnout informace o opatřeních, strategiích a politikách, které mohou být přijaty pro dosažení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny do roku 2020 a 2030. V případě výstavby nebo podstatné rekonstrukce elektráren a průmyslových zařízení nad 20 MW je stanovena povinnost vypracovat analýzu nákladů a přínosů pro životaschopnost kombinované výroby tepla a elektřiny, využívání odpadního tepla nebo připojení k síti dálkového vytápění. Výsledky analýzy nákladů a přínosů by se měly odrazit v povoleních nebo oprávněních těchto zařízení.

Požadavky na obsah komplexního posouzení a na metodiku analýzy nákladů a přínosů a možné výjimky z povinností pro uvedená zařízení jsou podrobně vysvětleny v pracovním dokumentu útvarů Komise.

3.7. Pokyny k článku 15 (přeměna, přenos nebo přeprava a distribuce energie)

Článek 15 vyžaduje, aby členské státy zajistily, aby vnitrostátní energetické regulační orgány, provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav maximalizovali potenciál energetické účinnosti inteligentních sítí, prováděli posouzení a zlepšení energetické účinnosti při konstrukci a provozu infrastruktury v oblasti plynu a elektřiny a zajistili, aby sazby a regulační opatření splňovala specifická kritéria energetické účinnosti a nenarušovaly reakci na poptávku. Členské státy musí do 30. června 2015 posoudit potenciál energetické účinnosti své infrastruktury v oblasti plynu a elektřiny a určit konkrétní opatření na zlepšení energetické účinnosti infrastruktury sítí. Uvedený článek stanoví přednostní přístup a dispečerské nasazení pro elektřinu z kombinované výroby a staví zdroje na straně poptávky, zejména reakci na poptávku, na stejnou úroveň s nabídkou, pokud jde o účast na velkoobchodních a maloobchodních trzích. Výslovně podporuje na straně reakce na poptávku přístup na trhy s vyrovnávacími, rezervními a dalšími systémovými službami a účast na nich a vyžaduje, aby byly vymezeny technické nebo smluvní podmínky pro účast, včetně účasti agregátorů a jiných poskytovatelů služeb reakce na poptávku.

4. ZÁVĚR

Energetická účinnost je složitá a náročná oblast, pokud jde o státní opatření. Z politického hlediska nemusí vždy realizace ze strany členských států odpovídat přijatým závazkům. Směrnice o energetické účinnosti přináší novou zastřešující právní strukturu pro cíle v oblasti energetické účinnosti stanovené na evropské úrovni. V současné době jsou stávající právní předpisy v oblasti energetické účinnosti provedeny pouze částečně. Směrnice o energetické účinnosti nahrazuje a posiluje dvě směrnice v oblasti energetické účinnosti (směrnici 2004/8/ES o kombinované výrobě tepla a elektřiny a směrnici 2006/32/ES o energetických službách) a navazuje na povinnosti, které již byly stanoveny směrnicí 2009/125/ES o ekodesignu, směrnicí 2010/30/EU o energetických štítcích a směrnicí 2010/31/EU o energetické náročnosti budov. Jak bylo uvedeno v oddílu 2 výše, Komise musí v roce 2014

podat Evropskému parlamentu a Radě zprávu o pokroku v dosahování cíle pro rok 2020 a toto posouzení může v případě nutnosti zahrnovat návrhy na další opatření. Komise doufá, že toto sdělení a průvodní pracovní dokumenty budou členským státům nápomocny při transpozici a realizaci ambiciózních opatření, na nichž se ve směrnici o energetické účinnosti dohodly.